

**Pedagogická diagnostika
a autodiagnostika
ve sportovní edukaci**

A. Diagnostika

- **Diagnostika** = poznání jedince (sportovce i celé skupiny) s cílem upozornit na problémy a rizika a hledat optimální modifikace činnosti
- Různé oblasti diagnostiky - např. psychologická, lékařská, fyziologická, **sportovní** (zdatnost, výkonnost, ...)
- **Pedagogická diagnostika** - poznání jedince z hlediska jeho edukačního rozvoje, tzn. úroveň vědomostí, dovedností, schopností, postojů, zájmů, sociálních vztahů, chování, ...

Metody pedagogické diagnostiky:

krátkodobé (bleskové) - dlouhodobé (komplexní):

- pozorování (např. přímé, nepřímé; pozorovací arch)
- rozhovor (např. polostandardizovaný)
- dotazník (např. strukturovaný, nestrukturovaný)
- testy (vědomostí, dovedností, schopností, ...)
- obsahová analýza
- sociometrické metody
- ...

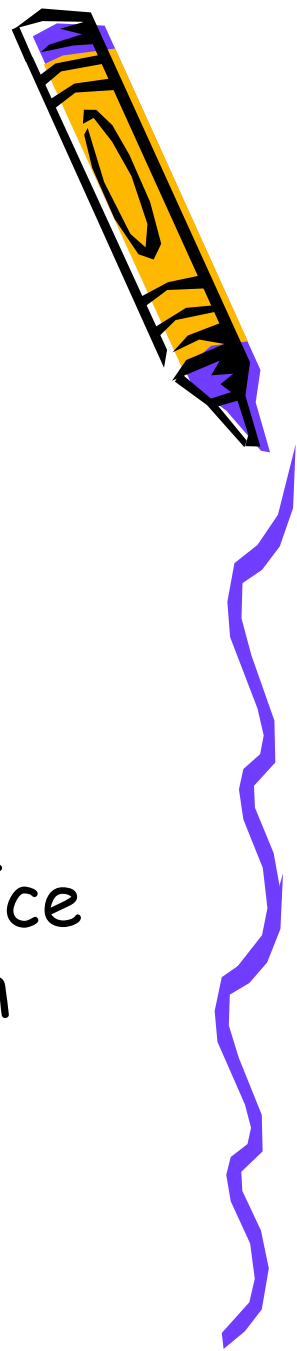

Aktuální úkol - diagnostikovat sociální determinanty:

mezi dětmi a mládeží přibývají problémy související se sociálně-ekonomickou situací rodin - prohlubují se rozdíly, roste závist (mobilní telefony, značkové oblečení, ..., obava být out) -
ve sportovní edukaci můžeme velmi dobře diagnostikovat

Aktuální úkol - diagnostikovat sociální determinanty:

Problém má 2 roviny:

1. ekonomickou - nemožnost něco pořídit
2. axiologickou (hodnotovou) - odmítnutí

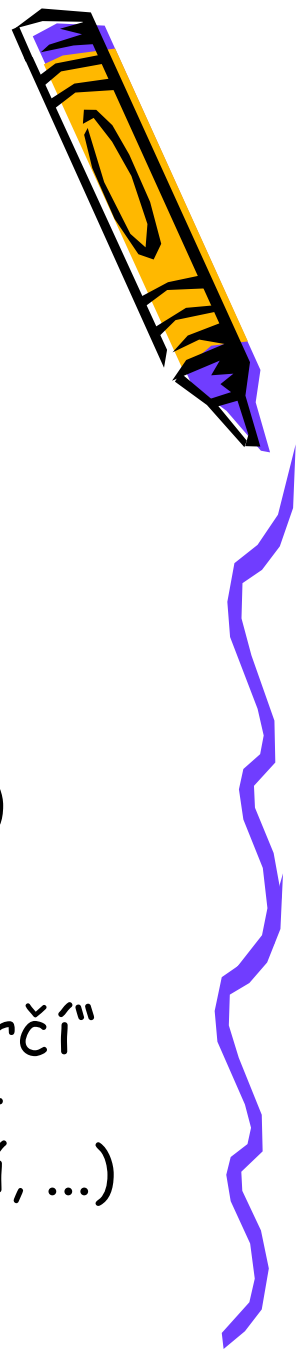
Situace může vyústit v šikanování - nejvíce zranitelné jsou děti z rodin s nízkým socioekonomickým statusem.

Oblasti, kde se projevují sociální rozdíly dětí

s dopadem na jejich vztahy:

- oblečení (sportovní, ...)
- sportovní výstroj a výzbroj
- svačiny (často bez svačín)
- snídaně - mnohé děti bez snídaně
- peníze na útratu (koruny až tisíce)
- akce (soustředění, lyžařské kurzy, ...)
- oslavy narozenin
- mobilní telefony
- sbírání a výměny věcí, které právě „frčí“
- vybavení domácnosti/domácí komfort (auta, elektronika, sportovní vybavení, ...)

Jak objevit skrytou chudobu?

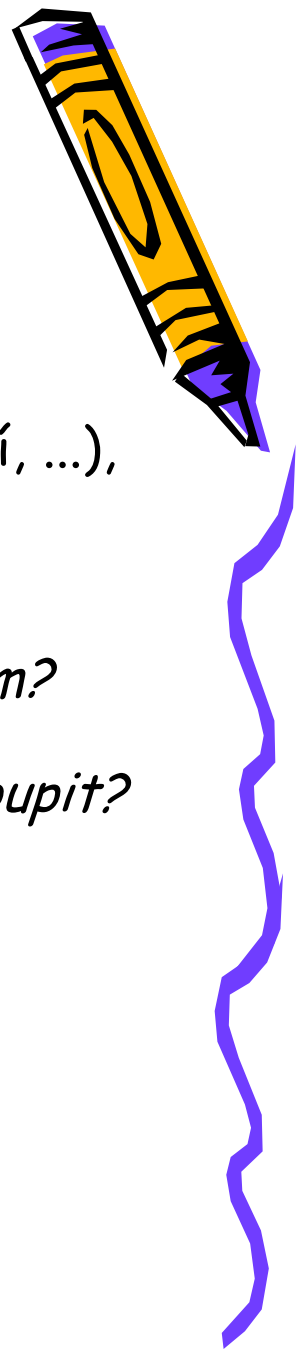

potřeba komplexní diagnostiky (mj. dlouhodobé pozorování, ...),
např. si trenér může položit následující otázky:

- *Víte, jestli každé dítě dostalo ráno něco k jídlu a pití?*
- *Víte, jestli Vaši svěřenci mají svačinu?*
- *Víte, kolik z Vašich dětí dostane peníze a úkol z domova koupit si něco k jídlu?*
- *Víte, co by Vaši mladí sportovci odpověděli na otázku: Co je možné si za málo peněz koupit k jídlu?*
- *Víte, jestli ve Vašem oddílu neprobíhají „výhodné obchody“ s věcmi, u kterých není jasné, odkud pocházejí?*

Jak objevit skrytou chudobu?

potřeba komplexní diagnostiky (mj. dlouhodobé pozorování, ...),
např. si trenér může položit následující otázky:

- *Víte, ve kterých rodinách mají v obývacím pokoji pouze jednu knihu, a to třeba jen katalog se zásilkovým zbožím?*
- *Víte, kteří rodiče Vašich dětí působí jako dealeri u zásilkového domu, zatímco sami si tam nemohou nic koupit?*
- *Víte, kolik osob žije v jednom bytě v rodinách Vašich sportovců?*
- *Víte, kde a jak trávili Vaši svěřenci dovolenou?*
- ...

B. Autodiagnostika

= proces, kde sportovní pedagog získává zpětnovazební informace o své činnosti, s cílem tuto činnost zdokonalovat a dále rozvíjet

Předpoklady efektivní autodiagnostiky:

- zpětnovazební informace získávat z více zdrojů (sportovci, kolegové, rodiče, ...)
- informace konzultovat s erudovaným kolegou (popř. i psychologem, pedagogem), který je empatický
- informace získávat různými autodiagnostickými metodami, např. dotazník, výsledky hodnocení trenéra sportovci, „náslechy“ kolegů trenérů, ...
- využívat sebereflexi - opětovné vybavení, popis a rozbor klíčových momentů
- ochota informace přijmout a uvažovat o své pedagogické činnosti i možnostech zdokonalování

Posuzovací škála CLIC

(Check-List of Instructional Characteristics)

Autor Roger G. Hoffman, Univerzita v Marylandu 1976

přeložil a upravil Prof. PhDr. Jiří Mareš, CSc., LF UK v Hradci Králové,
pro hodnocení sportovních trenérů modifikoval V. J.

Pokyny

Zajímá nás, jak se díváte na průběh daného tréninku. Vaše odpovědi jsou anonymní, a proto Vás prosíme o pravdivé zhodnocení situace.

Vyplňte nám laskavě základní údaje:

- Posuzovaný typ tréninku
- Posuzovaný trenér
- Rok (sezóna), v němž posuzovaný typ tréninku probíhal ...
- Vaše nejlepší umístění v předchozím roce (sezóně) ...

CLIC pro trenéry

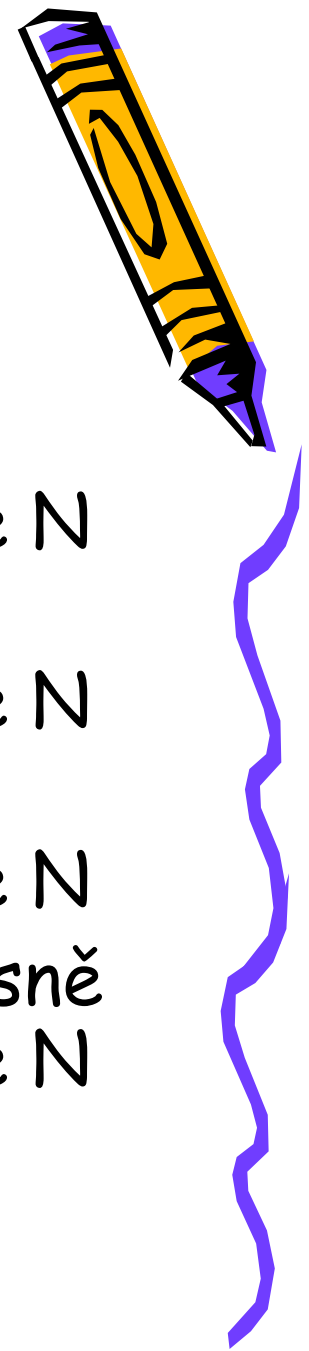
Návod pro posuzování

Přečtěte si pozorně každý výrok a ohodnot'te, jak přesně a výstižně popisuje určitý aspekt tréninku. Své stanovisko vyjádřete zakroužkováním příslušného písmena. Pokud nelze výrok posoudit (např. jste dosud nesečkali s uvedenou situací), potom zakroužkujte písmeno N.

velmi přesný popis	dost přesný popis	přibližně přesný popis	dost nepřesný popis	velmi nepřesný popis	nelze posoudit
a	b	c	d	e	N

CLIC pro trenéry

Trenér

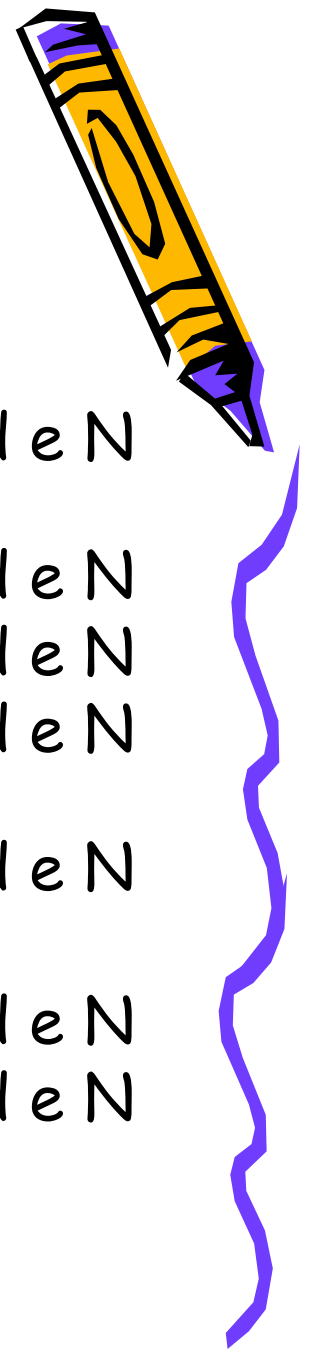
1. dovedl ocenit, když někdo z nás velmi dobře trénoval a b c d e N
2. do každého tréninku vnášel nápady, zajímavé myšlenky a b c d e N
3. používal zajímavé příklady (např. video) a b c d e N
4. trval na tom, aby se všechno dělalo přesně tak, jak chce on a b c d e N

CLIC pro trenéry

Trenér

5. „vozil se“ po špatných sportovcích	a b c d e N
6. vybízel sportovce,
aby kriticky zvažovali jeho výroky	a b c d e N
7. kladl často sportovcům otázky	a b c d e N
8. vyžadoval více, než mohl člověk udělat	a b c d e N
9. navozoval a podporoval diskusi
(např. při cestě na závody ap.)	a b c d e N
10. když jsem trénoval dobře, dal mi to najevo	a b c d e N
11. měl z dané oblasti rozsáhlé vědomosti	a b c d e N

CLIC pro trenéry

Trenér

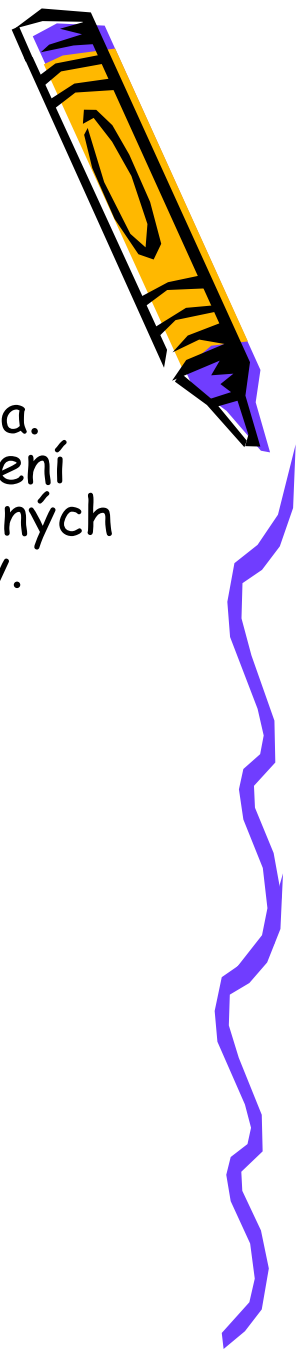
12. vzbuzoval zájem o své tréninky	a b c d e N
13. náměty vyšlé z řad sportovců bral v úvahu	a b c d e N
14. dobře organizoval trénink	a b c d e N
15. seznamoval nás s nejnovějšími trendy	a b c d e N
16. své požadavky vysvětloval velmi důkladně	a b c d e N
17. vysvětloval vzájemné vztahy mezi jednotlivými částmi tréninku	a b c d e N
18. kritizoval své svěřence před ostatními	a b c d e N

Posuzovací škála k hodnocení trenéra jeho svěřenci

Na otázky se odpovídá zakroužkováním příslušného čísla.
Hodnoticí škálu tvoří body 5 4 3 2 1. Nejvyšší hodnocení
(maximální souhlas) je 5, nejnižší hodnocení je 1. Ve volných
otázkách je možnost slovně vyjádřit své připomínky.

1. Jsi: 1 muž 2 žena
2. Věková kategorie (zakroužkuj):
 pž žm žs dm ds ...
3. Zařazení: např. žák - student sportovní školy -
 člen SCM - ...
4. Sportovní specializace:
5. Jakého nejlepšího umístění jsi dosáhl(a) v minulé sezóně? ...

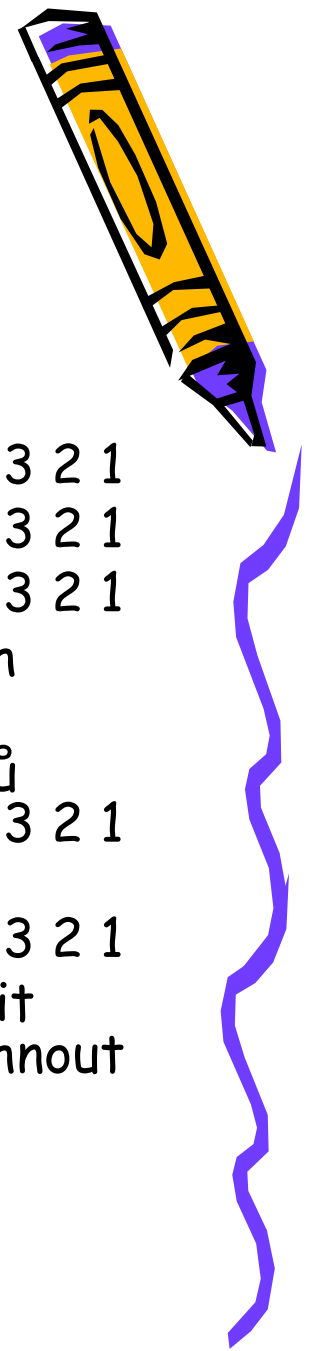
Posuzovací škála k hodnocení trenéra jeho svěřenci

6. Odpovídá struktura tréninku Tvým představám?
5 4 3 2 1
7. Oblast hodnocení - např. posilovna - bazén - soustředění -
.....
8. Jméno trenéra:
.....
9. Jeví se Ti vedení tréninku ze strany trenéra jako dobře
připravené?
5 4 3 2 1
10. Jsou požadavky trenéra srozumitelné, dobře pochopitelné?
5 4 3 2 1
11. Zajímá se trenér o to, co dělají jeho svěřenci
ve svém volné čase?
5 4 3 2 1
12. Reaguje trenér na dotazy a připomínky sportovců věcně?
5 4 3 2 1

Posuzovací škála k hodnocení trenéra jeho svěřenci

13. Má trenér ke sportovcům partnerský, vstřícný přístup? 5 4 3 2 1
14. Využívá trenér maximálně čas určený k tréninku? 5 4 3 2 1
15. Zajímá se trenér o Tvé studijní výsledky? 5 4 3 2 1
16. Uved', kolika tréninků jsi se v minulých čtyřech týdnech zúčastnil(a): ...
17. Odpovídala, podle Tvého názoru, přiměřenost požadavků trenéra Tvým možnostem? 5 4 3 2 1
18. Hodnotíš atmosféru na tréninku jako klidnou, nevyvolávající strach a nervozitu? 5 4 3 2 1
19. Uved' své připomínky k trenérovi - vše co si přeješ sdělit jemu, jeho přímým nadřízeným a co nebylo možno postihnout v předcházejících otázkách.

